

**A szocioszexualitás pszichológiai háttértényezőinek vizsgálata:
Demográfiai tényezők, nemi szerepek, kötődés és a „sötét”
személyiségjegyek összefüggései**

TDK Dolgozat

Készítette: Krasznai Csenge

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészet és Társadalomtudományi Kar, Pszichológiai Intézet

Témavezető: Dr. Rózsa Sándor

Tartalomjegyzék

Absztrakt.....	2
I. Elméleti háttér.....	3
I. 1. Bevezető.....	3
I. 2. Szocioszexualitás	3
I. 3. Szocioszexualitás és szociodemográfiai tényezők	5
I. 4. Szocioszexualitás és a nemi szerepelvárások	6
I. 5. Szocioszexualitás és a sötét személyiségjegyek	8
I. 6. Szocioszexualitás és a kötődés	9
II. A kutatás célja és a kutatási kérdés.....	10
III. Módszer	11
III. 1. Vizsgálati minta és az eljárás menete	11
III. 2. Méréseszközök	12
IV. Eredmények.....	14
IV. 1. Alapstatisztikák és a mérőeszközök pszichometriai jellemzői	14
IV. 2. Korrelációs elemzések.....	17
IV. 3. Regressziós elemzések.....	19
IV. 3. 1. A szocioszexualitás egyes alfaktorait meghatározó tényezők	20
IV. 3. 2. A teljes szocioszexualitás skálát meghatározó tényezők	22
V. Diskusszió	24
V. 1. Limitációk és kitekintés:	29
VI. Irodalomjegyzék:	30

Absztrakt

Az utóbbi évtizedekben egyre jelentősebb témának számít a szocioszexualitás és a mögötte húzódó hatások megértése. Ezek közül a szakirodalom a szociodemográfiai tényezőket, a nemi szerepekkel való azonosulást, a kötődést és a sötét személyiségjegyeket azonosította. A kutatással a célom az volt, hogy ezeket a prediktorokat egy nagy modellben értelmezsem és megnézzem, hogy mennyiben képesek magyarázni a szocioszexualitást és annak mindhárom dimenzióját. Az adatgyűjtés kényelmi és hólabda mintavétellel történt, online. A vizsgálatban összesen 1344 fő szerepelt, ebből 851 nő és 493 férfi volt. Az adatfelvételkor a demográfiai tényezők közül a nemre, a korra és a családi állapotra kérdeztünk rá. Továbbá a felhasznált mérőeszközök között szerepelt a Szocioszexuális Orientációs Kérdőív (SOI-R), a Sötét Négyes Kérdőív (SD4), Kapcsolatok Élményei Kérdőív (ECR-RS), valamint a férfi és női nemi szerepekkel való azonosulás (CFNI-45, CMNI-30). A mérőeszközök reliabilitását megvizsgáltam, majd korrelációs elemzéseket végeztem a hierarchikus regressziós modell felállításához. Szignifikáns kapcsolatokat találtam a prediktoraim és a célváltozóim között. A hierarchikus regresszióval kapott eredményeim azonban azt mutatták, hogy csak a szocioszexuális vágy tekintetében sikerült erős prediktív modellt felállítani, az attitűd és a viselkedés tekintetében még további vizsgálatokra van szükség. Végül a globális szocioszexualitást megvizsgálva az látható, hogy mind a férfiak mind a nők tekintetében a nemi szerepekkel való azonosulás minősült a legjelentősebb prediktornak.

Kulcsszavak: szocioszexualitás, nem, nemi szerep, dark tetrad, kötődés,

I. Elméleti háttér

I. 1. Bevezető

Az emberi szexualitás kutatása már régóta központi témának számít, azonban az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb hangsúlyt kapott ezen belül a szocioszexualitás vizsgálata. Azonban még mindig meglehetősen kevés kutatás foglalkozott az azt bejósoló prediktorokkal, úgy mint a szociodemográfiai tényezők (nem, életkor, kapcsolati státusz), személyiségjegyek vagy a kötődés (Fernández del Río és mtsai., 2019). A szocioszexualitás az egyén arra való hajlandóságát jelzi, hogy érzelmi közelség és kötődés nélküli alkalmi szexuális kapcsolatokba kezdjen. Ez a téma különös jelentőséggel bír napjainkban, ugyanis a nyugati kultúrában megfigyelhető egyfajta megnövekedett szexuális engedékenység, ami biztatja a fiatalokat a randevúzásra és a szexuális kísérletezésre, autonómiát és szabadságot ígérve nekik (Gana és Arshakyan, 2023). A randi appoknak köszönhetően, a „hookup” kultúra terjedésével a kapcsolatok egyre nyitottabbá váltak, valamint egyre inkább jelen vannak az elköteleződés nélküli kapcsolatok. Közel hatvan év alatt a fókusz a tradicionális párkapcsolati modellektől az alkalmi kapcsolatok felé tolódott el. A fiatal felnőttek körében az alkalmi szexuális kapcsolatok létesítése mára már kulturálisan elfogadott normává vált (Garcia és mtsai., 2012). Ez pedig kapcsolatba hozható a kockázatos szexuális magatartással (pl. ritkább óvszerhasználat), és ezáltal számos veszélyt rejt magában az egyén számára, mint például a fertőző betegségek vagy a nemkívánt terhesség (Nascimento és mtsai., 2018). Az emberi szexualitás, kiváltképpen a szocioszexualitás átfogóbb keretek közötti értelmezése fontos szerepet játszhat a szexuális viselkedés és ezen keresztül a társadalmi folyamatok megértésében is. Ezen túlmenően, a szocioszexualitást bejósoló tényezők ismeretében egy pontosabb és komplexebb képet kaphatunk a jelenségről, ami végső soron hozzájárulhat a szexuális egészséget megcélzó programok tervezésében.

I. 2. Szocioszexualitás

A szocioszexualitás fogalmát először Kinsey vezette be, ami az elköteleződés nélküli szexuális kapcsolatra való hajlandóságot jelenti. Ő volt az első, aki tudományos bizonyítékokkal támasztotta alá, hogy a promiszkuitás egy sokkal elterjedtebb jelenség, mint ahogyan azt korábban feltételezték. (Nascimento és mtsai., 2018). A szocioszexualitással kapcsolatban azóta sok tanulmány született, azonban ezek különböznek a jelenséghez való viszonyulásuk, az alkalmazott módszerek és a kapott eredmények tekintetében.

Simpson és Gangestad (1991) voltak az elsők, akik létrehoztak egy kérdőívet (Sociosexual Orientation Inventory) a jelenség mérésére. Itt a szocioszexualitást először csak egydimenziós és kétpólusú konstrukciónak gondolták. Az egyik pólus jelentette a „Korlátozott szocioszexualitást”, amely azokat az egyéneket takarta, akik hosszútávú és elkötelezett kapcsolatban élnek szexuális életet. Ezzel szemben a másik pólust a „Korlátlan szocioszexualitás” névvel illették, ugyanis ide azok tartoztak, akik inkább a rövid távú és kötetlen szexuális együttlétet preferálták. A SOI összpontszáma végül három tényezőt foglalt magába: a múltbéli szocioszexuális viselkedést, a jövőbeli lehetséges viselkedést és a fantáziák gyakoriságát. A mérőeszközt utána több kutatásban is alkalmazták, ahol kapcsolatot fedeztek fel a párválasztási preferenciákkal és az udvarlási szokásokkal (Penke és Asendorpf, 2008).

A szerzőpáros a későbbiekben egy háromdimenziós struktúrát azonosított, ami tartalmazta a *szocioszexuális viselkedést* (az egyén múltbéli viselkedése alapján), a *szocioszexuális attitűdöt* (vagyis az alkalmi szexről alkotott hiedelmeket és hozzáállást), és a *szocioszexuális vágyat* (fokozott arousal egy potenciális együttlét miatt). Az egyének közötti különbségek leginkább a viselkedés terén nyilvánulnak meg. A szocioszexuális viselkedés megnyilvánulhat a több partnerrel létesített kapcsolatban, vagy a romantikus kapcsolat hiányában. Az attitűdöt az elköteleződés nélküli szex iránti érdeklődéssel írhatjuk le. Több tényező is befolyásolhatja attitűdünket, például a kulturális értékek, vagy hagyományok. A szocioszexuális vágy, csakúgy, mint az általános szexuális vágy egy motivációs tényező, amit fokozott szexuális érdeklődés jellemez, ezen kívül szexuális izgalom és fantáziák kísérhetik. Azonban a hétköznapi szexuális vágytól eltérően a szocioszexuális vágy egy olyan potenciális partner felé irányul, akivel az egyén nincs elkötelezett kapcsolatban és amely főként a fizikai vonzeróból fakad. A szocioszexuális vágy mérésével világosan elkülöníthetőek a hosszútávú és a rövidtávú párválasztási stratégiák mögött húzódó motivációk (Meskó és mtsai., 2012). Összességében, a szocioszexuális viselkedés az alkalmi kapcsolatok iránti vágyból és a szocioszexualitás iránti attitűdből fakad, amit az egyén a szocializáció során sajátított el.

A szocioszexualitás megértése fontos betekintést nyújthat abba, hogy milyen tényezők határozzák meg az emberek szexuális viselkedését és hogy milyen pszichológiai, társadalmi vagy kulturális hatások játszhatnak szerepet ebben a folyamatban. Azt már korábban megállapították, hogy a szocioszexualitás egyes dimenzióinak (viselkedés, attitűd, vágy) különböző prediktorai lehetnek. Ezek közül néhányat már azonosítottak (a demográfiai tényezőket, a személyiségjegyeket, a nemi szerepet és a kötődést), azonban ezen tényezők

egymáshoz való viszonyának tesztelése egy komplex modellben eddig még nem történt meg (Simpson és mtsai., 2004; Fernández del Río és mtsai., 2019; Bártová és mtsai., 2020).

I. 3. Szocioszexualitás és szociodemográfiai tényezők

A szociodemográfiai tényezők közül legjelentősebbnek a kor, a nem és a kapcsolati státusz bizonyult. A korral kapcsolatban elmondható, hogy a szocioszexuális viselkedés inkább az idősebb, míg a szocioszexuális vágy inkább a fiatalabb korosztályra jellemző. Az attitűddel kapcsolatban azonban Fernández del Río és munkatársai (2019) nem találtak összefüggést, amit azzal magyaráztak, hogy a már kialakult attitűd nem változik könnyen. Ezt megerősítette Meskó és munkatársai (2012) magyar és Barrada és munkatársai (2018) spanyol mintán végzett kutatása, ahol azt találták, hogy a heteroszexuális nők és férfiak tekintetében az életkor pozitív összefüggést mutatott a szocioszexuális viselkedéssel, miközben a szocioszexuális vágy esetében negatív irányú kapcsolatot figyeltek meg. Azonban az attitűd és a szocioszexualitás összpontszáma tekintetében nem találtak ilyen összefüggést. Ezt azzal magyarázták, hogy a viselkedésre utaló kérdések között sok a régmúltra vonatkozott, így nem meglepő, hogy koruknál fogva az idősebbek több szexuális tapasztalattal rendelkeztek, mint a fiatalok.

A kapcsolati státuszt megvizsgálva Fernández del Río és munkatársai (2019) arra az eredményre jutottak, hogy az egyedülállók magasabb pontszámot értek el a szocioszexuális attitűd és vágy dimenziókon. Ezt alátámasztotta Barrada és munkatársai (2018) vizsgálata, ahol azt találták, hogy a hosszabb kapcsolatok alacsonyabb szocioszexuális viselkedés pontszámokkal jártak, valamint hogy a romantikus kapcsolatok megléte negatív kapcsolatban állt mindhárom SOI-R alskálával. A rendelkezésre álló szakirodalom alapján egyértelműen kijelenthetjük, hogy a korlátozott szocioszexualitású egyének inkább az elkötelezett, hosszútávú kapcsolatokat preferálják, míg a korlátlan szocioszexualitású társaik inkább a rövidtávúakat. A korlátozott csoportba tartozó egyének jobban hajlanak arra, hogy olyan tulajdonságok alapján válasszanak partnert, amelyek elősegíthetik a kapcsolat stabilitását (pl. hűség). Ezzel szemben a korlátlan szocioszexualitású személyek inkább a fizikai vonzerőt és a karizmát tartják fontosnak (Simpson és Gangestad, 1991).

A szocioszexualitásban megnyilvánuló eltérések egy része a nemek közötti különbségekre vezethető vissza. A legnagyobb, nemek közötti különbség a szocioszexuális vágy kapcsán jelentkezik. A férfiak általában több fantáziáról számolnak be, hajlamosabbak és vágyakoznak is arra, hogy szexuális kapcsolatot létesítsenek idegenekkel (Simpson és Gangestad, 1991). Ezt megerősíti Fernández del Río és munkatársai (2019) kutatása, amelyben azt találták, hogy a

férfiak a nőkhez képest korlátlanabb szocioszexuális orientációval rendelkeznek, de ez a különbség leginkább a vágy tekintetében volt jelentős. Ami érdekes azonban, hogy a nők nagyobb arányban rendelkeztek a szocioszexualitás iránti megengedő attitűddel, mint a férfiak, amiből arra következtetnek, hogy mindez a nemi szerepek változásának tudható be. Ellenben az világosan kirajzolódik az összes kutatásból, hogy a férfiakat és nőket összehasonlítva, a férfiak magasabb kollektív szocioszexuális orientációval rendelkeznek, ezzel szemben a viselkedésben nem nyilvánul meg a nemek közötti eltérés (Meskó és mtsai., 2012; Neto, 2016; Barrada és mtsai., 2018; Gana és Arshakyan, 2023).

A férfiak és nők közötti különbséget sokáig az evolúciós alapú Szülői ráfordítás elmélettel próbálták magyarázni, vagy a szex iránti általános érdeklődés mértékével, mondván, hogy azok, akik megengedőbb szocioszexuális attitűddel rendelkeznek, azokra magasabb szintű szexuális „drive” is jellemző (Simpson és Gangestad, 1991). Azonban később Gangestad és Simpson (2000) azt találták, hogy a szocioszexuális vágyak közötti intraszexuális különbségek sokkal nagyobbak, mint az interszexuális különbségek. Ezáltal felmerült egy új elképzelés, hogy mégsem egyedül a nem játszhat meghatározó szerepet a szocioszexualitás bejósolásával kapcsolatban, hanem az egyén maszkulinitása vagy feminitása.

I. 4. Szocioszexualitás és a nemi szerepelvárások

A nemi szerepnormák iránymutatást adnak a nők és a férfiak számára arról, hogy hogyan kellene viselkedniük, gondolkodniuk és érezniük, ugyanakkor korlátozzák őket bizonyos társadalmilag nem elfogadott viselkedésformákban. A nemi szerepek elsajátítása már gyermekkorban elkezdődik, és nagyjából már öt éves korunkra tisztában vagyunk azzal, hogy mi számít „férfias” vagy „nőies” viselkedésnek. A tipikusan feminin tulajdonságok közé tartozik például a gyermek- és családcentrikusság, a kapcsolatorientáltság vagy a visszafogott, szubmisszív magatartás. A jellemzően férfias viselkedések közé sorolható például az érzelmek elfojtása, a kockázatvállalás, a dominancia jeleinek kimutatása, vagy a szexuális tevékenységek kezdeményezése. Ezeknek a normáknak a közvetítői lehetnek a kortársak, a tanárok vagy a média. Ebből is látszik, hogy a nemi szerepek kulturálisan meghatározottak, valamint fontos szerepet töltenek be a nők és a férfiak életében, mivel elősegíthetik az identitás fejlődését (Mahalik és mtsai., 2005). Az előbbiekből egyértelműen kirajzolódik, hogy mivel hagyományosan a férfiak szexuálisan aktívnak mutatkoznak, valamint sokkal megengedőbb szexuális attitűddel rendelkeznek és nagyobb szexuális szabadságot is kapnak, így tőlük egy korlátlanabb szocioszexualitást várunk el. Ezzel szemben a nőket inkább arra nevelik, hogy

legyenek alázatosak és visszafogottak, így rájuk jellemzőbb lesz a korlátozottabb szocioszexuális orientáció.

Ahogy korábban Penke és Asendorpf (2008) kutatásából kiderült, a szocioszexualitás nem belüli eltérései sokkal nagyobbak, mint a nemek közötti eltérések. Kutatók ebből arra következtettek, hogy ez a jelenség az egyén „férfiasságából” vagy „nőiességéből” fakad, vagyis hogy mennyire felel meg ezeknek a normáknak. Ezt Schmitt (2005) is alátámasztotta, ugyanis azt találta, hogy a nemek közötti eltérések a szocioszexualitásban nemzetenként változnak, így az ebben megnyilvánuló különbségek nem csak a biológiai nemre vezethetőek vissza, hanem kulturálisan is meghatározottak. Ez összhangban van Walker és munkatársai (2000) által végzett kutatással ahol eltérő maszkulinitás-faktorokat vetettek össze a szocioszexuális orientációs kérdőív pontszámaival. Azt találták, hogy a korlátlan szocioszexualitással jellemezhető férfiak kevésbé mutatkoztak elfogadónak a liberális nemi szerepekkel kapcsolatban, mint a korlátozott szocioszexualitású társaik (Walker és mtsai., 2000 Idézi: Meskó és mtsai., 2012). Ebből is látszik, hogy a szocioszexualitásnak egy kulturálisan meghatározott oldala is van.

Ezzel szemben biológiai nézőpontú kutatók azt feltételezték, hogy a születés előtti androgéneknek való nagyobb kitettség mind a férfiaknál, mind a nőknél férfiasabb fejlődési folyamatokat indít be. Ezáltal összefüggésbe hozható a férfiasabb viselkedéssel, agresszivitással és a szocioszexualitással (Bártová és mtsai., 2020). Ezt megerősítve több kutatás is azt találta, hogy a „férfiasabb” nőkre és férfiakra egyaránt jellemzőbb volt a magasabb fokú szocioszexuális orientáció, mint kevésbé férfias társaikra (Mikach és Bailey, 1999; Cunningham és Russell, 2004; Simpson és mtsai., 2004), valamint azok a nők akik magasabb pontszámot értek el a femininitás dimenzión, korlátozott szexualitással rendelkeztek (Hall és Pichon, 2014). A biológiai és a szociokulturális nézőpontok közötti vita feloldására Rammsayer és mtsai. (2017) kutatásukban arra keresték a választ, hogy vajon a biológiai nem vagy a nemi szerepek játszanak nagyobb szerepet a szocioszexualitás bejósolásában. Úgy gondolták, hogy a nemi szerepnormák mediáló hatást fejtenek ki a biológiai nem és a szocioszexuális orientáció között, oly módon, hogy a nemi szerepeknek inkább a viselkedésre és attitűdre lesz hatása nem pedig a vágyra. Vizsgálatukból az derült ki, hogy a férfiasság pozitívan korrelált a SOI-R mindhárom alskálájával, ezzel szemben a feminin vonások negatív kapcsolatban álltak vele. Továbbá a komplex modell tesztelésénél arra az eredményre jutottak, hogy a nemi szerepek jellemzői (férfiasság, nőiesség) erőteljesebb közvetítői voltak a szocioszexualitás viselkedés és

attitűd dimenziójának. Vagyis a nemi szerepjellemzők nagyobb befolyással voltak a viselkedésre és az attitűdre, mint a biológiai nem.

I. 5. Szocioszexualitás és a sötét személyiségjegyek

A szexuális viselkedés és a személyiségjellemzők kapcsolatát korábban már több kutatás is vizsgálta, ahol főként a szocioszexualitás egydimenziós modelljét vetették össze a „Big Five” jellemzőkkel, vagy a Dark Triad-dal (Simpson és mtsai., 2004; Burtăverde és Ene, 2021; Ataman és Yalçinkaya, 2024). Annak érdekében, hogy jobban megértsék a személyiségjellemzőket a kutatások feltárták a „sötét személyiség” szerepét, ami elsősorban a Sötét Triádot jelentette. A kifejezés három szubklinikai személyiségjegyet takar: a nárcizmust, a machiavellizmust és a pszichopátiát. A *nárcizmust* a nagyképűség, a figyelemfelkeltés, az empátia hiánya és a feljogosultság érzése jellemzi. Az ilyen vonásokkal rendelkezők hajlamosak az önző és arrogáns viselkedésre és arra, hogy kihasználjanak másokat. A *machiavellista* személyre szintén jellemző az önzés, aki manipulálja és kihasználja az embereket saját céljai érdekében. Ez főként az érzelmi távolságtartásukra és az erős impulzuskontrolljukra vezethető vissza, ami lehetővé teszi számukra, hogy a helyzeteket érzelemmentesen értékeljék, hozzásegítve magukat a sikeres manipulációhoz. A szubklinikai *pszichopátia* olyan személyiségvonás, amit impulzivitás, antiszociális magatartás, valamint a lelkiismeretfurdalás és az empátia hiánya jellemez. Fő eszközüik az agresszió és a manipuláció, amit mások irányítására alkalmaznak, valamint ennek következtében hajlamosabbak a bűnözői magatartásra is (Fernández del Río és mtsai., 2019). Később a *szadizmust* is beemelték a sötét személyiségjegyek közé, így jött létre a „Dark Tetrád” fogalma. A szadista személy élvezzi a kegyetlenkedést és mások fizikai vagy érzelmi szenvedésében leli örömét. Továbbá összefüggést mutat a szexuális jellegű erőszakos cselekedetekkel és a bosszúvágygal.

Korai kutatásokban Simpson és Gangestad (1991) kimutatta, hogy azok az egyének, akik magas pontszámot értek el az extraverzió, gátlástalanság és önmonitorozás tekintetében, nagyobb valószínűséggel rendelkeznek megengedőbb attitűddel az elkötelezettség nélküli szexszel kapcsolatban, és inkább hajlamosak a korlátlan szexuális viselkedésre. Ezzel szemben azok, akik ezeken a dimenziókon alacsonyabb pontszámot értek el, kevésbé mutattak hajlandóságot erre. Ez összhangban áll a sötét személyiségvonások opportunistá, kizsákmányoló természetével (Jones és Weiser, 2014; Haddad és Angman, 2016). Így nem meglepő hogy a sötét személyiségtípusok szignifikáns összefüggést mutatnak a szexuális partnerek magasabb számával és a rövidtávú szexuális kapcsolatok előnyben részesítésével (Jonason és mtsai., 2009). Ezt számos későbbi kutatás is megerősítette mind a nárcizmus (Foster és mtsai., 2006), a

pszichopátia (Patch és Figueredo, 2017), a machiavellizmus (McHoskey, 2001) és a szadizmus tekintetében (Duncan és March, 2019).

Tsoukas és March (2018) voltak azok, akik először vizsgálták a Dark Tetrád és a párválasztási szokások (hosszú vagy rövid távú) kapcsolatát. Az eredményekből az derült ki, hogy pozitív kapcsolat áll fent a sötét személyiségjegyek és a rövidtávú kapcsolatok preferenciája között, valamint hogy a legfontosabb prediktor a pszichopátia volt. Ehhez hasonlóan Fernández del Río és munkatársai (2019) is arra az eredményre jutottak, hogy csak a pszichopátia járult hozzá pozitívan a szocioszexualitás mindhárom dimenziójának magyarázatához. Ezzel szemben a nárcizmus, a machiavellizmus és a szadizmus egyik prediktív modellben sem játszott szerepet. Ez főként azért lehetett, mert a pszichopátiában elért magas pontszám összeköttetésben áll a hiperszexualitással, az impulzivitással, és a stimulálás iránti igénnyel, ami végül kihatással lehet a szexuális vágyra, az attitűdre, majd a viselkedésre. Továbbá, a pszichopáták fő jellemzői (mint a hidegség, az empátia és a lelkiismeretfurdalás hiánya, az impulzivitás) megkönnyíthetik a rövidtávú kapcsolati stratégiák kialakítását. Ezek az eredmények összhangban álltak Nascimento és munkatársai (2018) által végzett kutatás eredményeivel, azzal a különbséggel, hogy ők a pszichopátián kívül a machiavellizmussal is jelentős kapcsolatot találtak a szocioszexualitás tekintetében. Ami talán még érdekesség, hogy nők esetében a nárcizmus is jelentős összefüggést mutatott a szocioszexualitás vágy dimenziójával. Összességében elmondható, hogy a sötét személyiségjegyek a férfiaknál gyakoribb előfordulást mutatnak, mint a nőknél, és esetükben a pszichopátia a legerősebb bejósolója a szocioszexualitásnak.

I. 6. Szocioszexualitás és a kötődés

Az elméletalkotókat már régóta foglalkoztatja a kötődés témaköre, azonban sokáig a kutatások csak a gyermekkori kötődésre irányultak, mígnem a nyolcvanas évek végére a felnőttkori kötődés is jelentős figyelmet kapott (Jantek és Vargha, 2016). Korábbi kutatások azt találták, hogy ugyanaz a három kötődési stílus van jelen felnőtt korban (szerelmi kapcsolatban partnerek között), mint amik gyermekkorban (a gyermek és a gondozó között). A *biztonságosan kötődő* személyeknek nem jelent gondot a partnertől való érzelmi függés. Képes megbízni a partnerben és szívesen fordul hozzá érzelmi támogatásért is. Ezzel szemben az *elkerülő kötődésű* személyek kétféleképpen viselkedhetnek: vagy állandóan attól tartanak, hogy a párjuk elutasítja őket (*szorongó-elkerülő kötődés*), vagy leértékelik az érzelmi közelséget és az intim kapcsolatok jelentőségét (*elutasító-elkerülő kötődés*). Ennek következtében az elutasító-elkerülő kötődésű egyének igyekeznek magukat távol tartani partnerüktől mind fizikailag mind érzelmileg, főként akkor, ha stresszes helyzetekkel szembesülnek. A szorongva kötődők

folyamatosan attól tartanak, hogy a partnerük elutasítja őket, ezért ragaszkodnak hozzá és birtokolni akarják, valamint az elhagyásra utaló legapróbb jeleket is észreveszik (Bartholomew és Horowitz, 1991; Meskó és mtsai., 2012). A kötődési mintázatokat értelmezhetjük úgy is, mint adaptív megküzdési módokat, amik segítségünkre vannak az alkalmazkodásban és az érzelmeink szabályozásában, amikor nagy stressz ér bennünket (Simpson és Rholes, 1994; Idézi: Meskó és mtsai., 2012). Bowlby úgy gondolta, hogy a kötődési rendszer alkalmazkodóképessége szinte minden pszichopatológiai kórképben kisebb-nagyobb mértékben sérül, és amint azt láthattuk, az egyes kórképek pedig kapcsolatban állhatnak a szocioszexualitással. Továbbá, Bowlby szerint azok az egyének, akiknek a legkorábbi kapcsolataikban nem sikerül megtapasztalniuk a biztonság érzését, később kerülni fogják az érzelmeiket kiváltó szituációkat (Bowlby, 1969, 1980; idézi Vankó, 2013). Ezek alapján Brennan és Shaver (1995) megpróbálta feltérképezni a szocioszexualitás és a kötődés között húzódó kapcsolatot. Úgy gondolták, hogy azok, akik kerülnek a kapcsolatban az intimitást és az érzelmi függőséget, hajlamosabbak arra, hogy rövidtávú kapcsolatokba kezdjenek. Kutatásukból kiderült, hogy a korlátlan szocioszexualitással rendelkező egyénekre jellemzőbb volt az elkerülő kötődési stílus. Hasonló eredményre jutott Simon (1997), mely szerint a biztonságosan kötődő személyek negatív attitűddel rendelkeznek az alkalmi szexuális kapcsolatok iránt. Ezzel szemben az elkerülő kötődésű egyének nyitottabbak voltak az alkalmi szex iránt. Azonban a szocioszexuális viselkedés és a kötődés között nem találtak kapcsolatot (Idézi: Meskó és mtsai., 2012). Ezt kiegészíti Stephan és Bachman (1999) kutatása, akik azt találták, hogy a biztonságosan kötődők szexuális téren visszafogottabbnak mutatkoztak, kevésbé voltak hajlamosak destruktív magatartásra, kevésbé volt rájuk jellemző az érzelemmentes szex, valamint kevesebb, idegenekkel folytatott fantáziáról számoltak be, mint az elkerülő és a félelemteli kötődésű társaik. Továbbá itt is megfigyelhető volt a nemenkénti eltérés csakúgy, mint a szocioszexualitást bejósoló egyéb tényezők esetében.

II. A kutatás célja és a kutatási kérdés

A szakirodalmi összefoglaló alapján elmondható, hogy a szexualitással és szexuális viselkedéssel kapcsolatos témák már régóta foglalkoztatták a kutatókat, azonban a szocioszexualitással, csak az utóbbi pár évtizedben kezdtek el mélyrehatóbban foglalkozni, így relatíve új kutatási területnek számít. Ezen felül még kevesebb kutatás készült az egyes alkálák (viselkedés, attitűd, vágy) külön-külön történő vizsgálatával, hiszen ennek mérésére megfelelő mérőeszköz csak 2008-ban került bemutatásra. Az eddigi kutatások túlnyomórészt az egydimenziós, kétpólusú szocioszexuális orientációra összpontosítottak, míg azok, akik a

háromdimenziós struktúrát elemezték, többnyire csak egy-két prediktor hatását vizsgálták részletesebben (Penke és Asendorpf, 2008; Fernández del Río és mtsai., 2019). Ilyen prediktorok voltak például a szociodemográfiai tényezők, amik közül leginkább a nem, az életkor és a kapcsolati státusz hatását kutatták (Meskó és mtsai., 2012; Neto, 2016). Majd ehhez szorosan hozzákapcsolódtak a női és férfi nemi szerepnek való megfelelést feltáró vizsgálatok, akik az egyén férfiasságában vagy nőiességében keresték a magyarázatot a szocioszexualitásra (Schmitt, 2005). Továbbá, számos kutatásban fontos kapcsolatokat fedeztek fel az egyén kötődése és a szocioszexuális orientáció között, mivel az elkerülő és a szorongó kötődésű egyének inkább az alkalmi kapcsolatokat preferálják (Brennan és Shaver, 1995). Mindemellett ezek a kötődési stílusok szoros kapcsolatban állnak a sötét személyiségjegyekkel, amiket kutatások szintén kapcsolatba hoztak a szocioszexualitással a kockázattvállaló magatartásuk miatt. Ezekben a vizsgálatokban többen is azt találták, hogy a sötét személyiségjegyek közül a pszichopátia jelenti a legfőbb bejósoló tényezőt a szocioszexualitásban. Azonban ezen a téren a kutatásokban sok ellentmondás is tapasztalható, mert elképzelhető, hogy különböző személyiségjegyek a szocioszexualitás más alfaktoraira vannak hatással (Tsoukas és March, 2018). Ezek alapján látható, hogy a különböző személyiségjegyek szocioszexualitással való kapcsolatát érdemes még tovább vizsgálni például az egyes alfaktorok esetében. A szakirodalmak áttekintése alapján a jelenlegi kutatással az volt a célom, hogy a már azonosított prediktorokat (sötét személyiségjegyek, szociodemográfiai tényezők, kötődés, nemi szerepek) egy átfogó modellben értelmezsem és megnézzem, hogy az adott konstruktumok mennyire tudják előrejelezni a szocioszexualitást. Továbbá, hogy a szocioszexuális vágy, attitűd és viselkedés tekintetében melyik változó bír a legerősebb magyarázóerővel. Mindemellett kutatásomban további újdonságnak számít az is, hogy a legtöbb szocioszexualitás és sötét személyiségjegyek kapcsolatát magába foglaló kutatásban legtöbben a Dark Triádot vizsgálták, így a szadizmus, mint prediktor legtöbbször kimaradt az elemzésből. Így kutatásommal szeretném tovább bővíteni a szadizmus és a szocioszexualitás kapcsolatát vizsgáló kutatások körét.

III. Módszer

III. 1. Vizsgálati minta és az eljárás menete

A kutatásban a legalább 18. életévüket betöltött egészséges személyek vehettek részt, így a mintába összesen 1344 személy került be. A kitöltők átlagéletkora 31 év. A legfiatalabb személy 18, a legidősebb személy pedig 73 éves volt. A mintában a nők felülreprezentáltak, ugyanis a kitöltők 63%-a (851 fő) volt nő és mindössze 37% (493 fő) férfi. A kitöltők jelentős

része főiskolai, vagy egyetemi diplomával rendelkezett (50,7%; 682 fő), vagy legalább egy szakközépiskolai vagy gimnáziumi végzettsége volt (45,2%; 608). A kitöltők mindössze 2%-a (29 fő) végzett szakmunkásképzőt és 1%-a (25 fő) 8 általános osztályt. A mintában szereplő személyek többsége egyedülálló (40%; 549 fő), 26,6% (358 fő) házas, 18,5% (249 fő) élettársi kapcsolatban van, 4,8% (65 fő) elvált, 0,5% (7 fő) özvegy, valamint 0,7% (10 fő) házas, de nem él együtt a házastársával. A hosszútávú kapcsolatokat tekintve (legalább 2 éves kapcsolat) a mintában szereplők 28,4%-a (383 fő) egy, 18,4% (248 fő) kettő és 15,7% (211 fő) kettőnél több hosszútávú kapcsolattal rendelkezett. 21,5%-nak (290 fő) nem volt még kapcsolata.

Az adatgyűjtés kényelmi és hólabda mintavétellel történt. A személyeket online értük el, vagy személyes megkeresés útján. A dolgozatomat egy nagyobb kutatás keretében írtam és a kérdőívek egy nagyobb tesztbatteria részét képezték. Az adatgyűjtést a hallgatótársakkal együtt végeztük amely 2022. szeptembertől 2022. novemberig tartott. A részvétel önkéntes módon történt, valamint teljes mértékben anonim volt. Az adatok felvételekor legelőször a szociodemográfiai tényezőkre kérdeztünk rá úgymint: nem, életkor, legmagasabb iskolai végzettség és családi állapot. Az adatok elemzésekor először az alapstatisztikákat és a mérőeszközök megbízhatóságát néztem meg, mivel a kutatásban szerepeltek olyan mérőeszközök amikről hazai adaptáció még nem készült. A statisztikai elemzéseket JASP programban végeztem. A kutatás etikai engedély száma: BTK/5253- 1/2021.

III. 2. Mérőeszközök

Szocioszexuális Orientációs kérdőív (SOI-R)

A szocioszexualitás mérése a Szocioszexuális Orientációs Kérdőívvel (Revised Sociosexual Orientation Inventory, SOI-R; Penke és Asendorpf, 2008) történt. A kérdőív három dimenziót mér, amik a szocioszexuális vágy (SOI-D), attitűd (SOI-A) és viselkedés (SOI-B). A kérdőív összesen 9 tételből áll úgy hogy mindegyik alszámlához 3 tétel tartozik. A kitöltők egy 1-től 9-ig terjedő Likert skálán adhatják meg a válaszaikat ahol az 1= Egyáltalán nem értek egyet, 9= Teljesen egyetértek, vagy 1=Soha és 9= Naponta legalább egyszer. A végső pontszámítás az egyes tételek pontszámainak összeadásával vagy átlagolásával történik. Penke és Asendorpf (2008) kutatásukban azt találták hogy a három faktor tételeinek belső konzisztenciája jó (viselkedés: $\alpha = 0,85$; attitűd: $\alpha = 0,87$; vágy: $\alpha = 0,86$). A kérdőív hazai adaptálását Meskó és munkatársai (2012) végezték és azt találták hogy a magyar változat faktorstruktúrája az eredetivel megegyezik valamint hogy a kérdőív belső konzisztenciája magas (Szocioszexuális viselkedés: $\alpha = 0,87$; $\alpha = 0,66$; $\alpha = 0,65$; Szocioszexuális attitűd: $\alpha = 0,79$; $\alpha = 0,78$; $\alpha = 0,75$;

Szocioszexuális vágy: $\alpha = 0,78$; $\alpha = 0,86$; $\alpha = 0,81$). Ezek alapján a mérőeszköz megfelelőnek bizonyult.

Conformity to Masculine Norms Inventory (CMNI-30)

Az eredeti kérdőívet Mahalik és munkatársai (2003) fejlesztették ki és a férfias normáknak való megfelelést hivatott mérni. Az eredeti kérdőív 94 tételt tartalmazott, viszont ez túl hosszúnak bizonyult. Végül a rövidített változatát Levant és munkatársai (2020) alakították ki, ami 10 alfaktort tartalmazott, alskálánként 3-3 tétellel. A 10 dimenzió a következő volt: az érzelem szabályozás („emotional control”; $\alpha = 0,90$), győzni akarás („winning”; $\alpha = 0,76$), playboy („playboy”; $\alpha = 0,89$), erőszakhoz való viszony („violence”; $\alpha = 0,78$), heteroszexuális énkép fontossága („heterosexual self-presentation”; $\alpha = 0,93$), státusz hajszolása („pursuit of status”; $\alpha = 0,72$), a munka, mint prioritás („primacy of work”; $\alpha = 0,81$), nők feletti hatalom érzése („power over women”; $\alpha = 0,85$), önállóság („self-reliance”; $\alpha = 0,78$), kockázatvállalás („risk-taking”; $\alpha = 0,84$). A mérőeszköz az alskálák tekintetében megbízhatónak bizonyult. A kérdőívből hazai adaptáció még nem készült. A skála lefordítása a műhelymunka csoporttal történt.

Conformity to Feminine Norms Inventory (CFNI-45)

A női normáknak való megfelelést a Parent és Moradi (2010) által létrehozott (CFNI-45) kérdőívvel mértük. A Mahalik és munkatársai (2005) által készített 84 ítemes skálát rövidítették le, valamint az eredeti 8 faktor helyett 9-et emeltek be. Így jött létre a 45 ítemes kérdőív, ahol a válaszolók 4 fokú Likert-skálán adhatják meg a válaszaikat (0=Egyáltalán nem értek egyet, 3=Teljes mértékben egyetértek). A skála 8 faktort tartalmaz úgy mint: Aranyos és kedves, Kapcsolatorientáltság, Karcsúság, Szerénység, Háziasság, Gyermekorientáltság, Romantikus kapcsolat, Szexuális hűség és Befektetés a megjelenésbe. Az alskálák pontszáma és a végső pontszámítás az egyes tételekre adott pontok összeadásával történik. Egyes tételeket fordítottan pontozunk. A mérőeszközt a műhelymunka csoport fordította le.

Dark Tetrad Kérdőív (SD4)

A sötét személyiségjegyek mérésére a „Sötét Négyes” kérdőívet használtam (The Short Dark Tetrad – SD4; Neumann és mtsi., 2021). A mérőeszköz eredetileg a „Sötét Hármass” (Short Dark Triad – SD3, Jones és Paulhus, 2014) kérdőívből jött létre, ami a nemkívánatos személyiségjellemzőket mérte. A skála eredetileg a szubklinikai nárcizmust, machiavellizmust és a pszichopátiát mérte. Majd a DS4 megalkotásánál Paulhus és munkatársai (2021) beemelték

a szadizmust a személyiségjegyek közé. Így a DS4 négy dimenziót mér: a machiavellizmust, a nárcizmust, a pszichopátiát és a szadizmust. A skála 28 tételt tartalmaz és minden dimenzióhoz 7 tétel tartozik. A válaszadók egy 1-5-ig terjedő Likert skálán adhatják meg a válaszaikat ahol az 1: Egyáltalán nem értek egyet és 5: Teljesen egyetértek. Az alskálák reliabilitása megfelelő volt (Machiavellizmus $\alpha = 0,75$; Nárcizmus $\alpha = 0,80$; Pszichopátia $\alpha = 0,81$; Szadizmus $\alpha = 0,81$). Magyar mintán egyelőre reliabilitás és validitás vizsgálat nem készült.

Felnőttkori kötődés (ECR-RS)

A felnőtt kötődést a Közvetlen Kapcsolatok Élményei – Kapcsolati Struktúrák (Experiences in Close Relationships, ECR-RS; Fraley és mtsai. (2011) kérdőívvel mértük. A magyar nyelvű adaptáció Jatek és Vargha (2016) nevéhez köthető. A kérdőív ugyanazt a két dimenziót méri (szorongás és elkerülés) négy személlyel kapcsolatban (anya, apa, barát, pár) ezáltal összehasonlíthatóvá válik a különböző személyekhez való kötődés. A skálán minden személyhez 9 tétel tartozik és a válaszadónak egy 7 fokú Likert skálán kell értékelnie (1= Egyáltalán nem ért egyet; 7= Teljes mértékben egyetért). A magyar adaptáció magas belső konzisztenciáról számol be (Szorongó anya: $\alpha=0,84$, Szorongó apa: $\alpha=0,87$, Szorongó pár: $\alpha=0,83$, Elkerülő anya: $\alpha=0,91$, Elkerülő apa: $\alpha=0,92$, Elkerülő pár: $\alpha=0,81$).

IV. Eredmények

IV. 1. Alapstatisztikák és a mérőeszközök pszichometriai jellemzői

Először a változók leíró statisztikáit (átlag, szórás, ferdeség, csúcsosság) és a skálák reliabilitását (Cronbach-alfa) vizsgáltam. A mérőeszközök megbízhatóságával kapcsolatban elmondható, hogy mindegyik skála megfelelőnek bizonyult, a döntő többségük elérte a 0,7-es értéket. Egyedül a Férfi nemi szerepekkel való azonosulás két alskáláján (*Győzni akarás, Erőszakhoz való viszony*) és a Női nemi szerepekkel való azonosulás három alfaktoránál (*Aranyos és kedves, Kapcsolatorientált, Szerénység*) láthatunk ennél kicsit alacsonyabb értéket, azonban ez még elfogadhatónak mondható a skálák alacsony tételszáma miatt. Ezek alapján a mérőeszközök megfelelően mérnek és támaszkodhatunk az általuk kapott eredményekre. A ferdeség és csúcsosság tekintetében sok változó meghaladta a kritériumként meghatározott 1-es abszolút értéket, azonban a minta nagy elemszáma miatt ez nem minősül korlátozó tényezőnek.

A vizsgálatban használt változók közötti nemi eltérések mértékét a Welch-féle d-próba mutatja meg. Ezek alapján elmondható, hogy szignifikáns nemi eltérések a szocioszexuális orientáció

összpontszámában és annak három alskálájában jelentkeztek. Ezek közül is a legjelentősebb különbség a szocioszexuális vágy tekintetében jelent meg ($t(705,93) = -12,11$; $p < 0,001$; Cohen's $d = -0,77$). Ez alapján a férfiak ($M = 12,98$; $SD = 6,40$) magasabb szocioszexuális vágygal rendelkeztek a nőkhez ($M = 8,51$; $SD = 5,09$) képest. Az attitűd tekintetében ez a különbség már csak mérsékelt ($t(900,54) = -6,97$; $p < 0,001$; Cohen's $d = -0,42$), a viselkedés tekintetében pedig csak enyhének mondható ($t(707,72) = -3,53$; $p < 0,001$; Cohen's $d = -0,22$). Azonban az világosan látszik, hogy a férfiak ezekben is magasabb átlagot értek el (attitűd: $M = 19,37$; $SD = 6,86$; viselkedés: $M = 8,65$; $SD = 5,95$) mint a nők (attitűd: $M = 16,33$; $SD = 7,34$; viselkedés: $M = 7,44$; $SD = 4,74$). Továbbá, érdekesség hogy a Sötét személyiségjegyek kapcsán is szignifikáns különbség jelentkezik a két nem között. A férfiak mind a négy dimenzió magasabb átlagot értek el, mint a nők, emellett a legjelentősebb eltérés a szadizmusban nyilvánult meg ($t(520,10) = -11,60$; $p < 0,001$; Cohen's $d = -0,91$). A nárcizmus, machiavellizmus és a pszichopátia tekintetében a hatás csak közepes erősségű volt. Mindemellett az is kiolvasható, hogy a vizsgálatban résztvevő személyek közül kicsivel több nő ($M = 1,59$; $SD = 0,49$) volt kapcsolatban az adatfelvétel időpontjában, mint férfi ($M = 1,43$; $SD = 0,49$). A kötődés kapcsán nem található jelentős különbség a nemek között. Az életkorral végzett korrelációs vizsgálatok eredményeiből az olvasható ki, hogy pozitív az együtt járás a szocioszexuális viselkedéssel kapcsolatban ($r = 0,11$), ellenben ez a kapcsolat a vágy ($r = -0,22$), az attitűd ($r = -0,11$) és a globális szocioszexualitás pontszám ($r = -0,11$) tekintetében ellentétes irányt mutat. Vagyis minél idősebb valaki, annál több szocioszexuális viselkedésről számol be, míg a fiatalabbak magasabb szocioszexuális vágygal rendelkeznek. A leíró statisztikákat és a Cronbach-alfát az 1. táblázat mutatja.

1. táblázat: Leíró statisztikák és a mérőeszközök megbízhatósági mutatói

Skálák	Tételek száma	Cronbach-alfa	Ferdesség	Csúcsosság	Átlag (Szórás)	Átlag (szórás)	Átlag (szórás)	Welch-féle d- próba	Cohen d	Korreláció az életkorral
						Nők	Férfiak			
Életkor	1	-	0,93	0,09	31,12 (11,32)	31,63 (11,36)	30,24 (11,22)	2,17*	0,12	-
Családi állapot ^a	1	-	-0,15	-1,98	1,53 (0,49)	1,59 (0,49)	1,43 (0,49)	5,63***	0,31	0,29***
ERC anya elkerülés	6	0,91	0,46	-0,63	3,23 (1,59)	3,15 (1,67)	3,36 (1,45)	-2,41*	-0,13	0,11***
ERC apa elkerülés	6	0,91	0,11	-0,91	3,97 (1,73)	3,93 (1,80)	4,05 (1,59)	-1,22	-	0,01
ERC partner elkerülés	6	0,88	1,44	1,91	1,99 (1,16)	1,93 (1,15)	2,10 (1,14)	-2,48*	-0,14	0,16***
ERC anya szorongás	3	0,85	1,78	2,67	1,84 (1,29)	1,96 (1,38)	1,63 (1,09)	4,48***	0,26	0,02
ERC apa szorongás	3	0,88	1,31	0,90	2,19 (1,56)	2,25 (1,60)	2,08 (1,49)	1,91	-	-0,01

ERC partner szorongás	3	0,88	0,96	-0,09	2,55 (1,69)	2,62 (1,74)	2,41 (1,60)	2,23*	0,12	-0,05
Machiavellizmus	7	0,73	-0,17	-0,03	2,78 (0,68)	2,68 (0,68)	2,95 (0,65)	-6,51***	-0,39	-0,21***
Narcizmus	7	0,81	0,46	0,13	2,42 (0,74)	2,32 (0,70)	2,62 (0,77)	-6,50***	-0,40	-0,12***
Pszichopátia	7	0,74	0,92	1,29	1,95 (0,64)	1,84 (0,59)	2,14 (0,67)	-7,69***	-0,47	-0,13***
Szadizmus	7	0,81	0,93	0,69	1,99 (0,77)	1,72 (0,63)	2,38 (0,79)	-11,60***	-0,91	-0,26***
Szocioszex. viselkedés	3	0,81	1,34	1,15	7,88 (5,25)	7,44 (4,74)	8,65 (5,95)	-3,53***	-0,22	0,11***
Szocioszex. attitűd	3	0,83	-0,39	-0,95	17,43 (7,31)	16,33 (7,34)	19,37 (6,86)	-6,97***	-0,42	-0,11***
Szocioszex. vágy	3	0,87	0,73	-0,49	10,14 (6,00)	8,51 (5,09)	12,98 (6,40)	-12,11***	-0,77	-0,22***
Szocioszex. totál	9	0,83	0,21	-0,58	35,44 (14,13)	32,25 (13,19)	41,03 (13,98)	-10,35***	-0,64	-0,11***
Győzni akarás	3	0,61	0,33	0,00	7,90 (1,67)	-	-	-	-	-0,16***
Kockázattvállalás	3	0,81	0,29	-0,05	7,20 (1,97)	-	-	-	-	-0,16***
Erőszakhoz való viszony	3	0,67	0,13	-0,66	6,25 (2,02)	-	-	-	-	-0,07
Státusz hajszolása	3	0,76	-0,19	-0,37	7,79 (2,11)	-	-	-	-	-0,26***
Playboy	3	0,80	0,48	-0,30	5,93 (2,28)	-	-	-	-	-0,06
Érzelemszab.	3	0,88	-0,06	-0,36	7,78 (2,17)	-	-	-	-	-0,13**
Hetero énkép	3	0,94	0,20	-1,10	7,13 (3,03)	-	-	-	-	0,10*
Önállóság	3	0,72	0,12	-0,32	6,39 (1,78)	-	-	-	-	-0,00
Munka mint prioritás	3	0,82	0,42	0,34	5,94 (1,90)	-	-	-	-	-0,03
Nők feletti hatalom	3	0,78	0,52	0,18	5,62 (1,88)	-	-	-	-	0,02
Aranyos és kedves	5	0,67	-0,41	0,26	14,73 (2,64)	-	-	-	-	-0,18***
Kapcsolat-orientált	5	0,68	-0,50	0,16	16,82 (2,24)	-	-	-	-	-0,11**
Szerénység	5	0,64	0,10	0,14	11,32 (2,33)	-	-	-	-	0,07*
Háziasság	5	0,82	-0,56	-0,14	16,67 (2,63)	-	-	-	-	0,17***
Szexuális hűség	5	0,86	0,11	-0,75	12,22 (3,91)	-	-	-	-	0,20***
Gyermekeorientált	5	0,88	-0,85	0,46	15,57 (3,42)	-	-	-	-	0,19***
Romantikus kapcsolat	5	0,72	-0,33	-0,19	14,20 (2,89)	-	-	-	-	0,07
Karcsúság	5	0,83	-0,08	-0,73	13,48 (3,77)	-	-	-	-	-0,03
Külső megjelenés	5	0,77	-0,32	-0,66	13,06 (3,26)	-	-	-	-	-0,17***

Megjegyzés: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001 ^aCsaládi állapot: 1= Nincs kapcsolatban; 2= Jelenleg kapcsolatban

IV. 2. Korrelációs elemzések

Mivel a célom egy regressziós modell felállítása volt, így előtte korrelációs vizsgálatokat végeztem. A változók magas száma és ezáltal az elvégzett korrelációk nagy száma miatt, csak a prediktor és a célváltozóim közötti kapcsolatokat mutatom be. Az eredmények a 2. táblázatban láthatók. A kapcsolatok tesztelésére Pearson féle korrelációt alkalmaztam. A vizsgálat eredményei szerint a férfiak szignifikáns pozitív kapcsolatot mutattak a szocioszexualitás összes dimenziójával. Ugyanakkor, csak a szocioszexuális vágygal mutatható ki közepes erősségű együtt járás ($r=0,35$), miközben a többi dimenzióval, csak gyenge kapcsolat figyelhető meg (attitűd: $r=0,20$; viselkedés: $r=0,11$; szocioszexuális orientáció: $r=0,29$). Az életkor negatív kapcsolatban állt a vágygal ($-0,22$), az attitűddel ($r=-0,11$), és a globális szocioszexualitással ($r=-0,11$), ellenben pozitív kapcsolatban volt a viselkedéssel ($r=0,11$). A családi állapot tekintetében, vagyis az egyén jelenlegi kapcsolati státuszát figyelembe véve, az mondható el, hogy csak a vágygal kapcsolatban mutatott közepes erősségű negatív együtt járást ($r=-0,32$). Vagyis, akik a kitöltés pillanatában kapcsolatban voltak, kevesebb szocioszexuális vágyról számoltak be. A többi dimenziót tekintve a korreláció nem volt jelentős.

Az eredményekből kirajzolódik, hogy a sötét személyiségjegyek a szocioszexualitás mindhárom alfaktorával és ezáltal a globális szocioszexualitással is szignifikáns kapcsolatban állnak. Ezek közül a szadizmus és a pszichopátia bizonyult a legjelentősebbnek. Mindkét változó esetében hasonló mintázatok jelentek meg a szocioszexualitás egyes dimenzióival kapcsolatban. A szadizmus esetében a legerősebb korreláció a vágy kapcsán jelentkezett ($r=0,34$), ezt követte a globális szocioszexualitás ($r=0,33$), majd az attitűd ($r=0,25$). A viselkedésben azonban nem bizonyult jelentősnek. A pszichopátia is hasonlóan erős összefüggéseket mutatott a vágygal ($r=0,30$), az attitűddel ($r=0,20$) és a teljes szocioszexualitással ($r=0,33$). A machiavellizmus a szocioszexuális vágygal állt leginkább kapcsolatban ($r=0,21$), ám ez is csak gyenge kapcsolatot jelent. Hasonlóan a nárcizmus, ami szintén a vágygal jelzett leginkább kapcsolatot ($r=0,24$). A kötődés és a szocioszexualitás kapcsán nem figyelhető meg erős együtt járás egyik dimenzióban sem. A vágygal leginkább a partner elkerülés ($r=0,17$) és a partner szorongás ($r=0,18$) állt pozitív kapcsolatban. Az attitűd tekintetében a legerősebb kapcsolat az apa elkerülésével mutatkozott ($r=0,09$). A viselkedés pedig szintén az apa elkerülésével ($r=0,17$) és a partner elkerülésével ($r=0,12$) állt szignifikáns kapcsolatban. Ezek alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy a globális szocioszexuális orientációval a legerősebb kapcsolatok az apa ($r=0,15$) és a partner ($r=0,14$) elkerülésében,

valamint a partner szorongásában ($r = 0,13$) mutatkoznak meg, de összességében egyik kapcsolat sem bizonyul erősnek.

A férfi nemi szerepekkel való azonosulás tekintetében két változó bizonyult jelentősnek. Az egyik a Playboy, ami szignifikáns kapcsolatban áll a szocioszexualitás mindhárom dimenziójával. A legmagasabb együtt járás a globális szocioszexualitás terén mutatkozott ($r = 0,57$), ami egy erős kapcsolatra utal. Ezt követte az attitűd ($r = 0,48$) és a vágy ($r = 0,46$) dimenzió is, ahol a kapcsolat közepes erősségű. Végül a viselkedés faktorra csak gyenge kapcsolat mutatható ki ($r = 0,29$). A másik kiemelkedő dimenzió a Heteroszexuális énkép volt, ami az attitűddel ($r = -0,24$) és a globális szocioszexualitással ($r = -0,24$) mutatott negatív irányú kapcsolatot. Vagyis minél inkább azonosul valaki a heteroszexuális énképpel annál kevésbé mutatkozik nyitottnak a szocioszexuális attitűdök iránt. Hasonló tendencia figyelhető meg a nők körében is. Náluk a Szexuális hűség dimenzió bizonyult a legjelentősebbnek a szocioszexualitás mindegyik faktora tekintetében. Legerősebb kapcsolatot a szocioszexuális attitűddel mutatott ($r = -0,82$), a második helyen szerepelt a globális szocioszexuális orientáció ($r = -0,79$), a harmadikon a vágy ($r = -0,46$) és végül a viselkedés ($r = -0,40$). A másik jelentős dimenzió a Gyermekorientáltság volt, ami szintén szignifikáns negatív kapcsolatban állt a szocioszexualitás mindhárom dimenziójával. A legerősebb kapcsolat a kollektív szocioszexualitással mutatkozott ($r = -0,26$), majd a vágyal ($r = -0,25$), utána az attitűddel ($r = -0,20$) és végül a viselkedéssel ($r = -0,14$). Vagyis minél hűségesebbek voltak a nők és minél inkább jellemző volt rájuk a gyermekorientáltság, annál kevésbé volt rájuk jellemző a szocioszexualitás.

2. táblázat: Korrelációs vizsgálatok (Pearson féle együtthatók)

Változók	Szocioszex. vágy	Szocioszex. attitűd	Szocioszex. viselkedés	Szocioszex. tótál
Demográfiai tényezők				
Nem ^a	0,35***	0,20***	0,11***	0,29***
Életkor	-0,22***	-0,11***	0,11***	-0,11***
Családi állapot ^b	-0,32***	-0,08**	-0,01	-0,18***
Kötődés				
ERC anya elkerülés	0,06*	0,05	0,08**	0,08**
ERC apa elkerülés	0,10***	0,09***	0,17***	0,15***
ERC partner elkerülés	0,17***	0,05	0,12***	0,14***
ERC anya szorongás	0,04	-0,02	0,05	0,02
ERC apa szorongás	0,05	0,02	0,09**	0,06*
ERC partner szorongás	0,18***	0,04	0,09**	0,13***
Dark Tetrad				

Machiavellizmus	0,21***	0,15***	0,01	0,17***
Narcizmus	0,24***	0,12***	0,14***	0,21***
Pszichopátia	0,30***	0,20***	0,19***	0,30***
Szadizmus	0,34***	0,25***	0,12**	0,33***
Férfi nemi szerep				
Győzni akarás	0,04	0,01	0,03	0,04
Kockázatt vállalás	0,12*	0,01	0,12**	0,11*
Erőszakhoz való viszony	0,16**	0,09	-0,03	0,10*
Státusz hajszolása	0,12**	0,13**	0,01	0,12**
Playboy	0,46***	0,48***	0,29***	0,57***
Érzelemszab.	0,11*	0,06	0,06	0,11*
Hetero énkép	-0,13**	-0,24***	-0,14**	-0,24***
Önállóság	0,02	-0,00	0,09*	0,05
Munka mint prioritás	0,03	-0,00	0,14**	0,07
Nők feletti hatalom	0,07	-0,02	0,04	0,03
Női nemi szerep				
Aranyos és kedves	0,09*	0,07*	-0,09*	0,04
Kapcsolatorient.	-0,07	-0,09**	-0,14***	-0,13***
Szerénység	-0,07	-0,08*	-0,07	-0,10**
Háziasság	-0,20***	-0,13***	-0,11**	-0,19***
Szexuális hűség	-0,46***	-0,82***	-0,40***	-0,79***
Gyermekorientált	-0,25***	-0,20***	-0,14***	-0,26***
Romantikus kapcsolat	-0,16***	-0,12***	0,00	-0,13***
Karcsúság	0,07*	0,09*	0,04	0,09*
Külső megjelenés	0,14***	0,06	0,00	0,09*

Megjegyzés: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001; ^aNem: 1=nő, 2= férfi; ; ^bCsaládi állapot: 1= Nincs kapcsolatban; 2= Jelenleg kapcsolatban

IV. 3. Regressziós elemzések

Mivel arra voltam kíváncsi, hogy a prediktor változóim mennyiben tudják magyarázni a célváltozót regressziós eljárást alkalmaztam. A prediktor változóim között potenciálisan fellépő multikollinearitás elkerülése miatt lépésenkénti többszörös lineáris regresszió módszerét alkalmaztam. Továbbá ellenőriztem a VIF mutatókat a modellbe bevont változóimnál és egyik sem haladta meg a gyakorlatban általánosan elfogadott 2-es értéket, ez alapján a változóim közötti korreláció nem olyan erős, hogy problémát okozna. A szocioszexualitás egyes alfaktorai (vágy, attitűd, viselkedés) és a teljes skála képezték a célváltozóimat, a prediktorokat pedig külön csoportokba szedtem (demográfiai tényezők, kötődés, sötét személyiségjegyek, női nemi szerepnormák és férfi nemi szerepnormáknak való megfelelés), majd ezeket egyenként léptettem be a modellbe. Ez alapján három modell született mindhárom szocioszexualitás alszálára. A modellek a 3. táblázatban láthatóak, ahol csak a szignifikáns eredményeket jelenítettem meg.

IV. 3. 1. A szocioszexualitás egyes alfaktorait meghatározó tényezők

A hierarchikus regresszió eredményei azt mutatták, hogy a *Szocioszexuális vágyat* magyarázó végső modell szignifikánsnak mondható ($F(7)=34,98$; $p<0,001$). A modell magyarázóereje (Korrigált $R^2 = 0,27$) 27%-os, ami elfogadható mértékű. A modell alapján az látszik, hogy a demográfiai tényezők befolyásolják a szocioszexuális vágyat. A végső modellbe a demográfiai tényezőket tekintve mind a *Nem* ($\beta = 0,18$), a *Kor* ($\beta = -0,10$) és a *Családi állapot* ($\beta = -0,22$) is bekerült, amik közül a Családi állapot volt a legmeghatározóbb tényező. Továbbá kimutatható, hogy a Korral és a Családi állapottal fordított irányú a kapcsolat, vagyis minél idősebb valaki, annál kevesebb szocioszexuális vágygal rendelkezik, valamint akik kapcsolatban vannak, azokra szintén kevésbé jellemző. Mindemellett az is látszik, hogy a férfiakra inkább jellemző ez a fajta vágy, mint a nőkre. A kötődéssel kapcsolatban azt láthatjuk, hogy a modellbe a *Partner elkerülés* ($\beta = 0,09$) és a *Partner szorongás* változók ($\beta = 0,09$) játszottak szerepet, ám ezeknek a hatása alacsonynak bizonyult. Ezek alapján elmondható, hogy azok a személyek, akik szorongó, vagy elkerülő kötődéssel rendelkeznek a partnerük iránt gyakrabban számolnak be szocioszexuális vágyról. Végül a Dark Tetrad személyiségjegyek közül a *Nácizmus* ($\beta = 0,14$) és a *Szadizmus* ($\beta = 0,15$) bizonyult leginkább jelentősnek. Így azok a személyek, akik ezekkel a személyiségvonásokkal rendelkeznek, inkább számolnak be magas szocioszexuális vágyról.

A *Szocioszexuális attitűd* végső modellje szintén szignifikáns ($F(3)= 17,86$; $p<0,001$), azonban a magyarázóereje csak 7%-os (Korrigált $R^2 = 0,007$), ami alapján nem mondható szakmailag relevánsnak. A szociodemográfiai tényezők közül itt csak a *Kor* került be a modellbe ($\beta = -0,08$) és ennél is csak gyenge, fordított irányú hatás mutatható ki. Ebből kifolyólag, minél idősebb valaki, annál kevesebb pontot ér el a szocioszexuális attitűd dimenziójában. A kötődéssel kapcsolatban az látható, hogy az *Anyai elkerülés* változó játszik egyedül szerepet ($\beta = 0,10$), vagyis azok, akik elkerülő kötődéssel rendelkeznek az anyjukkal kapcsolatban, nagyobb valószínűséggel számolnak be szocioszexualitást megengedő attitűdről. Végül a sötét személyiségjegyek közül csak a *Szadizmus* bizonyult meghatározónak ($\beta = 0,21$), ami egyben a legerősebb prediktor volt a modellben. Ez alapján elmondható, hogy a szocioszexuális attitűdöt leginkább a szadizmus személyiségvonás megléte jósolja be.

A *Szocioszexuális viselkedést* magyarázó végső modell szignifikánsnak mondható ($F(4)= 12,93$; $p<0,001$), a magyarázóereje azonban csak 6%-os (Korrigált $R^2 = 0,06$), ez alapján ez sem mondható szakmailag relevánsnak. A demográfiai tényezők közül csak a *Kor* került bele a

modellbe ($\beta = 0,09$) és ennek is csekély a hatása. Ebből az látszik, hogy minél idősebb a személy, annál hajlamosabb a szocioszexuális viselkedésre. A kötődés tekintetében két változó került bele a modellbe: az *Apa elkerülés* ($\beta = 0,13$) és a *Partner szorongás* ($\beta = 0,11$). Vagyis azok, akik elkerülő kötődéssel rendelkeznek az apjuk iránt és szorongó kötődéssel a párjuk iránt, nagyobb valószínűséggel tanúsítanak szocioszexuális viselkedést. A sötét személyiségjegyek közül itt csak a *Pszichopátia* játszott meghatározó szerepet ($\beta = 0,17$), valamint ennek a változónak volt a legerősebb hatása a szocioszexuális viselkedésre.

3. táblázat: Hierarchikus regresszió eredményei a szocioszexualitás egyes dimenzióira

Prediktorok	Szocioszexuális vágy			Szocioszexuális attitűd			Szocioszexuális viselkedés		
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 1	Model 2	Model 3	Model 1	Model 2	Model 3
Demográfiai tényezők									
Nem ^a	0,31*** (11,84)	0,31*** (11,64)	0,18*** (4,88)	0,19*** (6,68)	0,17*** (6,02)	ns	0,11*** (3,99)	0,12*** (4,05)	ns
Kor	-0,23*** (-8,60)	-0,15*** (-5,39)	-0,10** (-2,67)	-0,10*** (-3,74)	-0,09** (-3,16)	-0,08* (-2,19)	0,12*** (4,17)	0,13*** (4,57)	0,09* (2,46)
Családi áll. ^b	-0,15*** (-5,50)	-0,22*** (-7,64)	-0,22*** (-6,17)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
Kötődés									
ERC anya elkerülés		ns	ns		ns	0,10** (2,60)		ns	ns
ERC apa elkerülés		0,05* (2,15)	ns		0,10*** (3,42)	ns		0,14*** (4,73)	0,13*** (3,36)
ERC partner elkerülés		0,10*** (3,38)	0,09* (2,33)		ns	ns		ns	ns
ERC anya szorongás		0,07* (2,52)	ns		ns	ns		ns	ns
ERC apa szorongás		ns	ns		ns	ns		ns	ns
ERC partner szorongás		0,07* (2,21)	0,09* (2,50)		ns	ns		0,08** (2,71)	0,11** (3,02)
Dark Tetrad									
Machiavellizmus			ns			ns			ns
Narcizmus			0,14*** (3,93)			ns			ns
Pszichopátia			ns			ns			0,17*** (4,39)
Szadizmus			0,15*** (3,76)			0,21*** (5,51)			ns
Korrigált R²	0,22	0,25	0,27	0,05	0,05	0,07	0,02	0,05	0,06

Megjegyzés: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$; ^aNem: 1=Nő, 2=Férfi; ^bCsaládi állapot: 1= Nincs kapcsolatban; 2= Jelenleg kapcsolatban; ns= nem szignifikáns

IV. 3. 2. A teljes szocioszexualitás skálát meghatározó tényezők

A hierarchikus regresszió során a kulturális hatásokat, vagyis a férfi és női nemi szerepeknek való megfelelést csak a *Szocioszexuális orientáció teljes dimenzióján* vizsgáltam, nem pedig annak különálló alfaktorain. Továbbá, a modellbe a *Nem* változó itt már nem került bele. Ennél az elemzésnél a férfiak és a nők válaszait a nemi szerepekhez való azonosulás alfaktorainál külön kezelem. A férfiakra és nőkre lebontott modelleket a 4. táblázat mutatja. A nők esetében a globális szocioszexuális orientáció dimenziót vizsgálva szignifikáns modellt kaptam ($F(5)=166,92$; $p<0,001$), aminek a magyarázóereje (Korrigált $R^2=0,70$) 70%-os, ami jónak tekinthető. A prediktorok közé a demográfiai tényezők közül csak a *Családi állapot* került bele ($\beta = -0,06$), aminek a hatása szintén kevésnek mondható. Ez egy negatív irányú kapcsolat, ami azt jelenti, hogy azok a nők, akik nincsenek kapcsolatban magasabb pontszámot érnek el a szocioszexuális orientáció skálán. A kötődéssel kapcsolatban az figyelhető meg, hogy csak az *Apa elkerülés* változó került be a modellbe ($\beta = 0,09$), de ennek sincs igazán jelentős hatása. A sötét személyiségjegyek közül egyedül a *Pszichopátia* bizonyult jelentősnek ($\beta = 0,15$), vagyis azokra a nőkre, akik rendelkeznek ilyen vonásokkal nagyobb mértékben jellemző a szocioszexualitás. Végül, a női nemi szerepekkel való azonosulás tekintetében két változó minősült lényegesnek. Az egyik a *Szexuális hűség* ($\beta = -0,74$), a másik a *Gyermekeorientáltság* ($\beta = -0,06$). Mindkettő negatív együtt járást mutat. Ezek alapján az is elmondható, hogy nőknél a szocioszexualitást leginkább bejósoló tényező az szexuális hűséghez való viszonyulás. Vagyis azok a nők, akik azonosulnak a szexuális hűség normájával alacsonyabb szocioszexualitásról számolnak be.

A férfiak tekintetében a szocioszexuális orientációt bejósoló modellem szintén szignifikáns lett ($F(4)=36,85$; $p<0,001$) és a magyarázóereje 36%-os (Korrigált $R^2= 0,36$), ami elfogadhatónak mondható. A végső modellbe sem a szociodemográfiai tényezők, sem a sötét személyiségjegyek nem kerültek be. A kötődés tekintetében csak a *Partner elkerülés* játszott szerepet ($\beta = 0,12$). Ebből kifolyólag azok a férfiak, akik elkerülő kötődéssel rendelkeznek a partnerük iránt, hajlamosabbak a szocioszexuális orientációra. A férfi nemi szerepekhez való viszonyulás szempontjából három változó került be a modellbe, amik közül a legerősebbnek a *Playboy* mutatkozott ($\beta = 0,48$), ezt követte a *Heteroszexuális énkép* ($\beta = -0,20$), majd a *Státusz hajszolása* ($\beta = 0,10$). Ez alapján elmondható, hogy azok a férfiak, akik a Playboy férfi normával azonosulnak, nagyobb valószínűséggel mutatnak magas szocioszexuális orientációt. Ezzel

ellentétben állnak azok, akik magas Heteroszexuális énképpel rendelkeznek, mivel rájuk kevésbé lesz jellemző a szocioszexualitás.

4. táblázat: Hierarchikus regresszió eredményei a teljes szocioszexualitás skálára

Szocioszexuális orientáció totál								
Nők					Férfiak			
Prediktorok	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Demográfia								
Kor	-0,07* (-2,32) ^a	-0,07* (-2,46)	ns	ns	-0,07* (-2,32)	-0,07* (-2,46)	ns	ns
Családi áll. ^b	-0,16*** (-2,32)	-0,14*** (-4,74)	-0,12*** (-3,29)	-0,06* (-2,19)	-0,16*** (-5,39)	-0,14*** (4,74)	-0,12*** (-3,29)	ns
Kötődés								
ERC anya elkerülés		ns	ns	ns		ns	ns	ns
ERC apa elkerülés		0,14*** (4,93)	0,12*** (3,27)	0,09** (3,18)		0,14*** (4,93)	0,12*** (3,27)	ns
ERC partner elkerülés		0,12*** (3,95)	ns	ns		0,12*** (3,95)	ns	0,12* (2,40)
ERC anya szorongás		ns	ns	ns		ns	ns	ns
ERC apa szorongás		ns	ns	ns		ns	ns	ns
ERC partner szorongás		ns	0,08* (2,25)	ns		ns	0,08* (2,25)	ns
Dark Tetrad								
Machiavellizmus			ns	ns			ns	ns
Narcizmus			0,09* (2,22)	ns			0,09* (2,22)	ns
Pszichopátia			0,10* (2,35)	0,15*** (5,30)			0,10* (2,35)	ns
Szadizmus			0,20*** (4,71)	ns			0,20*** (4,71)	ns
Női nemi szerep								
Aranyos és kedves				ns				-
Kapcsolatorientált				ns				-
Szerénység				ns				-
Háziasság				ns				-
Szexuális hűség				-0,74*** (-23,96)				-
Gyermekeorientált				-0,06* (-2,19)				-
Romantikus kapcsolat				ns				-
Karcsúság				ns				-
Külső megjelenés				ns				-
Férfi nemi szerep								
Győzni akarás								ns
Kockázatvállalás								ns

Erőszakhoz való viszony	ns
Státusz hajszerolása	0,10* (2,02)
Playboy	0,48*** (9,00)
Érzelemszab.	ns
Hetero énkép	-0,20*** (-4,02)
Önállóság	ns
Munka mint prioritás	ns
Nők feletti hatalom	ns
Korrigált R²	0,03 0,07 0,16 0,70 0,03 0,07 0,16 0,36

Megjegyzés: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001; ^a t-érték; ^b Családi állapot: 1= Nincs kapcsolatban; 2= Jelenleg kapcsolatban; ns= nem szignifikáns

V. Diszkusszió

A kutatásomban a szocioszexualitás és annak pszichológiai háttértényezőinek feltárását vizsgáltam, ugyanis a legtöbb eddigi kutatás a szocioszexualitást, mint globális dimenziót alkalmazta az egyes kapcsolatok feltárására. Pedig korábban születtek már eredmények arra vonatkozóan, hogy a szocioszexualitás egyes dimenzióira más tényezők lehetnek hatással, ezért érdemes ezzel a témával körültekintőbben foglalkozni (Nascimento és mtsai., 2018; Fernández del Río és mtsai., 2019). Mindemellett a vizsgálatom újszerűsége az is, hogy ezeket a prediktorokat egy átfogó modellben eddig még nem vizsgálták. A szakirodalomban azonosított prediktorok közül a modellembe, így a demográfiai tényezők, a nemi szerepek, a kötődés és a sötét személyiségjegyek kerültek be. Az elemzések során legelőször a nemek közötti különbségeket vettem szemügyre, ugyanis több korábbi kutatás is arról számolt be, hogy különbség van a nők és a férfiak között a szocioszexualitás terén (Neto, 2016; Barrada és mtsai., 2018). Ez a saját mintámon is megfigyelhető volt, ugyanis azt az eredményt kaptam, hogy szignifikáns eltérés van a nemek között a globális szocioszexualitásban és mindhárom dimenziójában, olyan módon, hogy a férfiak mindenhol magasabb pontszámot értek el, mint a nők. Kiemelkedő volt ezen belül, hogy ez a különbség főként a vágy dimenzióban jelent meg, ami összhangban van a korábbi kutatások eredményeivel (Gana és Arshakyan, 2023). Ugyanakkor az attitűd és a viselkedés terén nem volt annyira jelentős a nemek közötti eltérés. A férfiakra jellemző magasabb szocioszexualitást korábbi elméletalkotók biológiai, evolúciós és kulturális hatásokkal próbálták magyarázni. Ez alapján, vagy az evolúció során kialakult eltérő párválasztási stratégiákkal (Simpson és Gangestad, 1991), vagy a magasabb tesztoszteron szinttel (Bártová és mtsai., 2020), vagy a kulturális normáknak való megfeleléssel (Schmitt,

2005) igyekeztek magyarázni a jelenséget. A korral kapcsolatban azt találtam, hogy az idősebb korosztály magasabb pontszámot ért el a szocioszexuális viselkedés dimenzióján, míg a fiatalabbaknál ez az összefüggés a vágy kapcsán jelent meg. Ez szintén összhangban van a korábbi kutatások eredményeivel, amik felhívták a figyelmet arra, hogy az idősebb korosztály gyakoribb szocioszexuális viselkedése pusztán a kérdőív kérdéseire vezethető vissza, ugyanis azok az illető múltbéli viselkedésére vonatkoznak, amiből kifolyólag az idősebbek több alkalmi kapcsolatról számolhatnak be (Barrada és mtsai., 2018). Továbbá, előzetes kutatásokat alátámasztva azt találtam, hogy azok, akik kapcsolatban voltak kevesebb szocioszexuális vágyról számoltak be, mint azok, akik nem voltak kapcsolatban az adatfelvételkor. Fontos azonban megjegyezni, hogy a keresztmetszeti elrendezés miatt és a változó kódolásából kifolyólag messzemenő következtetéseket nem lehet levonni az illető kapcsolati státuszára nézve, mivel ebből csak az éppen aktuális képet kaphatjuk meg.

Az előzetes korrelációs elemzések további betekintést nyújtottak a célváltozók és a prediktoraim közötti kapcsolatokba. Korábban több kutatás is kapcsolatba hozta a szocioszexualitást és a sötét személyiségjegyeket, valamint itt is felmerült az a gondolat, hogy az egyes személyiségjegyek más szocioszexualitás dimenziókkal hozhatók összefüggésbe (Tsoukas és March, 2018). Újdonságnak számít azonban, hogy a kutatásomban a személyiségjegyek vizsgálatába bekerült a sadizmus is, ugyanis a legtöbb eddigi kutatás főként a Dark Triáddal foglalkozott. Mindazonáltal az eddigi szakirodalmakból egyértelműen kirajzolódik a pszichopátia és a szocioszexualitás egyes dimenziói közötti kapcsolat, valamint a nemek közötti eltérés a sötét személyiségjegyek terén. A legtöbb kutatás arról számolt be, hogy ezek a személyiségjegyek nagyobb számban vannak jelen férfiaknál, mint nőknél (Fernández del Río és mtsai., 2019). Ezt azért fontos megemlíteni, mert potenciálisan torzító tényezőként léphet fel az értelmezésnél, ha a mintában a nemek aránya nagyon eltérő. Az előbbiekhöz hasonló eredményekre jutottam én is, ugyanis a pszichopátia erős összefüggést mutatott a szocioszexualitás összes dimenziójával. Ami viszont meglepő volt, hogy a mintámon a pszichopátia mellett a sadizmus is erős kapcsolatban állt a különböző dimenziókkal, ami az eddigi kutatásokban nem igazán jelent meg. A dimenziók közül mindkét személyiségjegy a vágygal mutatta a legjelentősebb kapcsolatot. Továbbá, a férfiakra inkább jellemzőek voltak a sötét személyiségvonások, mint a nőkre.

A kötődés kapcsán a szakirodalom egyetért abban, hogy a bizonytalan kötődésű személyek inkább az alkalmi kapcsolatokat preferálják szemben a biztonságosan kötődő társaikkal, mivel attól tartanak, hogy a partnerük elhagyja, vagy elutasítja őket, ezáltal kevésbé lesznek nyitottak

az intim kapcsolatokra (Brennan és Shaver, 1995). Továbbá, némely kutatás, ami a kötődés és a szocioszexualitás kapcsolatát vizsgálta arra az eredményre jutott, hogy az elkerülő kötődésű egyének sokkal megengedőbb attitűddel rendelkeztek a kötetlen kapcsolatok iránt, valamint több idegenekkel kapcsolatos fantáziáról számoltak be, mint a biztonságosan kötődő társaik. Mindazonáltal ez a különbség a viselkedés terén nem jelent meg (Simon, 1997; Stephan és Bachman, 1999). Továbbá itt is megfigyelhető volt a nemenkénti eltérés csakúgy, mint a szocioszexualitást bejósoló egyéb tényezők esetében. Ezen eredményekhez hasonlóan én is azt találtam, hogy azok a személyek, akik szorongó, vagy elkerülő kötődési stílussal rendelkeztek, nagyobb szocioszexuális vágyról számoltak be. Az apával kapcsolatos elkerülő kötődés, valamint a párral kapcsolatos szorongó és elkerülő kötődés álltak leginkább kapcsolatban a szocioszexualitás egyes dimenzióival. Az én mintámon azonban a nemek közötti eltérés ezen a téren nem volt annyira jelentős. Egyedül az anyával kapcsolatos szorongó kötődésben volt megfigyelhető különbség, olyanformán, hogy a nők magasabb fokú szorongásról számoltak be, mint a férfiak.

A férfi nemi szerepekkel való azonosulást megfigyelve azt találtam, hogy a Playboy változó mindegyik dimenzióval és a globális szocioszexualitás pontszámmal is jelentős kapcsolatot mutatott, továbbá ennél volt megfigyelhető a legerősebb kapcsolat. A magyarázat könnyen lehet, hogy a feltett kérdésekben rejlik, ugyanis ezek teljes mértékben a szocioszexualitásra vonatkoznak, úgymint: „Ha tehetném gyakran változtatnám a szexuális partnereimet”, ezáltal nem meglepő ha átfedés van a két tényező között. További jelentős fordított irányú együtt járás volt a Heteroszexuális énkép és az attitűd dimenzióval és ebből kifolyólag a kollektív szocioszexualitással kapcsolatban. Ez azt jelenti, hogy azok a férfiak, akik jobban azonosulnak a heteroszexuális énképpel, azokra kevésbé jellemző a szocioszexualitás. Itt olyan kérdések szerepeltek, mint: „Nagyon felháborítana, ha valaki azt hinné, hogy meleg vagyok”. Ez valamelyest egybeesik más kutatásokkal, ahol azt találták, hogy a homoszexuális férfiakra inkább jellemző volt a szocioszexualitás mint a heteroszexuális társaikra (Meskó és mtsai., 2012). Természetesen ez a két konstruktum nem teljesen ugyanazt takarja, mert az egyik egy szexuális orientáció, a másik pedig inkább egy attitűdre utal, amire a kultúra is hatást gyakorolhat, így ebből legfeljebb következtetni lehet. A jövőben érdemes lehet a szexuális orientációt is bevenni a változók közé, hogy pontosabb képet kaphassunk a jelenségről és az eredményeket könnyebben össze tudjuk hasonlítani nemzetközi kutatásokkal. A női nemi szerepekkel kapcsolatban azt találtam, hogy a Szexuális hűség és a Gyermekeorientáltság mutatott leginkább kapcsolatot a szocioszexuális attitűddel és a szocioszexualitás globális

dimenziójával. Ez az együtt járás negatív irányú volt, ami alapján az látszik, hogy azok a nők, akik a hagyományos női nemi szerepekkel azonosulnak, mint például a nők korlátozott szexuális magatartása, vagy a gyermek és család centrikusság kevésbé jellemezhetők korlátlan szocioszexualitással. Mivel ezek mind tipikusan női tulajdonságoknak számítanak ezáltal összhangban állnak korábbi kutatások eredményeivel, amik arról számoltak be, hogy a nők femininitása negatív kapcsolatban áll a szocioszexualitással (Hall és Pichon, 2014). Továbbá a Szexuális hűség erős korrelációja abból is fakadhat, hogy az ehhez tartozó tételek szintén javarészt lefedik a szocioszexualitás fogalmát, csakúgy, mint a férfiak esetében a Playboy változó.

Ezeket az összefüggéseket látva arra voltam kíváncsi, hogy ha egy átfogó modellbe integrálom a változóimat, akkor melyek lesznek a legerősebb prediktorai a szocioszexualitásnak és annak dimenzióinak. A *szocioszexuális vágy dimenzió*n a prediktor változóim elfogadható mértékben tudták magyarázni a célváltozót. Az is látszik, hogy leginkább a demográfiai tényezők tudták bejósolni a vágyat, majd ezt követték a sötét személyiségjegyek és végül a kötődés. A szociodemográfiai tényezők közül mind a nem, a kor és a családi állapot is bekerült a modellbe, sőt a modell legjelentősebb prediktora a családi állapot volt, vagyis hogy az illető kapcsolatban volt-e a kitöltés időpontjában. Ahogyan azt már a korrelációs elemzések alapján is látni lehetett a kor és a családi állapot negatívan, míg a nem pozitívan befolyásolta a vágyat. A sötét személyiségjegyek közül a nárcizmus és a szadizmus rendelkezett bejósoló erővel. Ez részben egybevág más nemzetközi kutatások eredményeivel, mivel Nascimento és munkatársai (2018) korábbi kutatásukban szintén jelentős prediktorként azonosították a nárcizmust a vágy dimenziójában. Azonban különbségnek számított az, hogy az én modellemben a szadizmus játszott jelentős szerepet, nem pedig a pszichopátia, annak ellenére, hogy több korábbi kutatás éppen azt találta legerősebb prediktornak a szocioszexualitás összes dimenziójában. Ez azonban valószínűleg annak is tulajdonítható, ahogy arra már korábbi kutatások rámutattak, hogy a szadizmus és a pszichopátia átfedésben lehetnek egymással (Fernández del Río és mtsai., 2019). Végezetül azt is láthatjuk, hogy a kötődés nem rendelkezett jelentős hatással a vágyra vonatkozóan.

A *szocioszexuális attitűd* tekintetében nem sikerült erős prediktív modellt felállítani, ugyanis a magyarázóerő csak 7%-os volt. Ez összhangban van másikkal, amelyekben szintén azt találták, hogy a szocioszexualitás kapcsán az attitűdöt és a viselkedést a legnehezebb bejósolni (Barrada és mtsai., 2018). A modellben mindössze három prediktor játszott szerepet. A demográfiai tényezők közül csak a kor, a kötődésből csak az anya iránt érzett elkerülő

kötődési stílus, a sötét személyiségjegyek közül pedig csak a szadizmus került be a modellbe. Ezek közül a legerősebb hatást a szadizmus gyakorolta. Ezek alapján a vizsgálatba bevont prediktoroknak lehet némi hatása, azonban önmagukban nem képesek biztosan előre jelezni a szocioszexuális attitűdöt. Ezzel kapcsolatban érdemes lehet a jövőben további vizsgálatokat végezni esetleg más prediktorok bevonásával, hogy jobban megérthessük a jelenséget. A *szocioszexualitás viselkedés dimenziója* kapcsán sem sikerült egy erős modellt felállítani. Itt a szociodemográfiai tényezők közül csak a kor került be a prediktorok közé, ám ez sem mutatott erős hatást. A kötődési stílusok közül az apához fűződő elkerülő kötődés és a partnerrel kapcsolatos szorongó kötődés játszott szerepet. Továbbá megemlíthetjük, hogy a kötődés az összes dimenzió közül ebben mutatta a legerősebb hatást, bár ez sem bizonyult kimondottan erősnek. A sötét személyiségjegyek közül egyedül a pszichopátia került be a modellbe és ez bizonyult a legerősebb prediktornak. A viselkedést és az attitűdöt önmagában azért lehetett nehezen bejósolni, mivel több külső hatásnak vannak kitéve, például kulturális normáknak, vagy elvárásoknak, szemben a vágygal, amit sokkal közvetlenebb biológiai tényezők, mint például a hormon szint is befolyásolhat. Ráadásul, ami megjelenik vágyként, még nem biztos, hogy megvalósul a viselkedés szintjén is. Ugyanúgy az egyén attitűdje is korlátozó tényező lehet a vágyra nézve. Mindezek alapján érdemes lenne tovább vinni a kutatást és behelyezni a nemi szerepeket, mint kulturális tényezőket a modellbe mindhárom dimenzió kapcsán. Az alábbi dolgozatban csak a globális szocioszexuális orientációt volt módomban megnézni ezen változók bevonásával.

A *globális szocioszexualitással* kapcsolatban sikerült egy jó prediktív modellt felállítani mind a férfiak, mind a nők tekintetében. A nőkkel kapcsolatban az derült ki, hogy a szocioszexualitásra gyakorolt legerősebb hatást a női nemi szerepekkel való azonosulás fejtette ki. Ezen belül is a legmeghatározóbb tényező a Szexuális hűség volt, amit előzetesen feltételezni lehetett az előzetes korrelációs elemzésekből kifolyólag. A sötét személyiségjegyek közül egyedül a pszichopátia bírt bejósoló erővel. Végezetül szociodemográfiai tényezők közül csak a családi állapot, a kötődéssel kapcsolatban pedig csak az apával kapcsolatos elkerülő kötődés került be a modellbe, azonban ezek nem mutattak jelentős hatást a szocioszexualitásra. Férfiakkal kapcsolatban hasonló eredményeket kaptam, mint az előzetes korrelációs vizsgálatok esetében, ugyanis a legerősebb prediktornak itt is a férfi nemi szerepekkel való azonosulás mutatkozott. Ezen belül is a Playboy mutatta a legerősebb hatást, de szintén jelentős volt mellette a Heteroszexuális énkép is. A modellbe sem a szociodemográfiai tényezők, sem a sötét személyiségjegyek nem kerültek be és a kötődésből is egyedül a partnerrel kapcsolatos

elkerülő kötődés játszott szerepet azonban ez is csekély mértékben. Összességében elmondható hogy a nők és a férfiak tekintetében a legerősebb bejósolója a szocioszexualitásnak a hagyományos nemi szerepekkel való azonosulás volt. Ebből arra következtethetünk, hogy azok a férfiak, akik tipikusan férfias tulajdonságokkal rendelkeznek, inkább hajlamosabbak lesznek a szocioszexualitásra, míg azok a nők, akik tipikusan feminin tulajdonságokkal rendelkeznek azokra egy sokkal visszafogottabb szocioszexualitás lesz jellemző. Ami összefüggésben áll korábbi magyarázatokkal, miszerint a férfiaknak kezdettől fogva szabadabb szexualitást enged meg a társadalom, szemben a nőkkel, akiknek azt tanítják, hogy a hűség és az alázat fontos (Mahalik és mtsai., 2005). Valamint az eredmény nem meglepő, ha úgy vesszük, hogy mind a Playboy, mind a Szexuális hűség változók erősen átfedésben vannak a szocioszexualitással és a nemi szerepekkel való azonosulás egyfajta attitűdként értelmezhető, ami pedig jelentős hatással bír a globális szocioszexualitás meghatározásában.

V. 1. Limitációk és kitekintés:

Limitációként szeretném megemlíteni, hogy a mintámban több nő szerepelt, mint férfi, ami potenciálisan torzító tényezőként léphet fel az értelmezés során, mivel ahogyan azt korábban már mások is említették, az egyes prediktorok más hatással lehetnek a nőkre és a férfiakra nézve, így érdemes lenne a továbbiakban több férfit is bevonni a kutatásba. Főként mivel azt is láthattuk, hogy a sötét személyiségjegyek is inkább férfiaknál vannak jelen, így az ezzel kapcsolatos eredmények a mintámon eltérhetnek a valóságtól. Továbbá a kérdőívet sok egyetemista, főként pszichológus hallgató töltötte ki, így a minta nem feltétlenül reprezentatív minden társadalmi csoportra nézve. Valamint azt is érdemes figyelembe venni, hogy a teszt önjellemző skálákból állt, így a személyek torzíthattak a válaszaikon a szociális kíváncsiság miatt. Továbbá ahogy korábban már említettem a kutatásomban a szocioszexualitás globális dimenzióját és az egyes alfaktorokat, valamint a nemet és a nemi szerep változókat külön kezeltem, így az ebből kapott modelleket nem áll módomban összehasonlítani. Továbbá, hogy a globális szocioszexualitásra vonatkozó eredményeim csak külön-külön értelmezhetők férfiakra és nőkre. Ezáltal a jövőben még érdemes lenne további vizsgálatokat folytatni, amiben a különböző dimenziókat is összevetjük a nemi szerepekkel való azonosulással, vagy egy olyan átfogó modellt építeni, amibe egyszerre kerülhetne bele a nem és a nemi szerep változó is. Továbbá hasznos lehetne még, ha más változókat is bevonnánk az elemzésbe mivel láthattuk, hogy az attitűdöt és a viselkedést nehezen tudtuk bejósolni, így lehetséges, hogy látens változók állhatnak a háttérben. Ilyen változók irányulhatnak például a szexuális normákra, vagy a szexuális tapasztalatokra, esetleg a szexuális orientációra. Ezek alapján kutatásomat szeretném

tovább vinni és feltárni a mediáló változók esetleges hatásait, valamint szeretnék strukturális modellezést is végezni, a komplex hatások jobb megértése érdekében. A kutatásból nyert információk lehetőséget biztosítanak a szocioszexualitás átfogóbb és mélyebb megértésére, valamint további kutatásoknak adnak teret. Az eredmények segíthetnek megérteni a szocioszexualitás háttérében húzódó különböző mechanizmusokat, ami végső soron hasznos információkkal szolgálhat párterapeuták számára. Továbbá a kutatásból nyert adatok relevánsak lehetnek a fiatalokat megcélzó szexuális élettel kapcsolatos edukációs és prevenciós programok megvalósításában.

VI. Irodalomjegyzék:

- Ataman, A., és Yalçinkaya, A. Ö. (2024). How “Dark” is the Dark Triad in romantic relationships: A meta-analytic review of the relationship between the Dark Triad and infidelity. *Psihologija*, (00), 15-15.
- Bailey, J. M., Gaulin, S., Agyei, Y., és Gladue, B. A. (1994). Effects of gender and sexual orientation on evolutionarily relevant aspects of human mating psychology. *Journal of personality and social psychology*, 66(6), 1081.
- Barrada, J. R., Castro, Á., Correa, A. B., és Ruiz-Gómez, P. (2018). The tridimensional structure of sociosexuality: Spanish validation of the Revised Sociosexual Orientation Inventory. *Journal of Sex és Marital Therapy*, 44(2), 149–158. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2017.1335665>
- Bartholomew, K., és Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of personality and social psychology*, 61(2), 226.
- Bártová, K., Štěrbová, Z., Varella, M. A. C., és Valentova, J. V. (2020). Femininity in men and masculinity in women is positively related to sociosexuality. *Personality and Individual Differences*, 152, 109575.
- Bowlby, J. (1969). Attachment and loss: Vol. 1. Attachment. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980). Attachment and loss: Vol. 3. Loss: Sadness and depression. New York: Basic Books.
- Brennan, K. A., és Shaver, P. R. (1995). Dimensions of adult attachment, affect regulation, and romantic relationship functioning. *Personality and social psychology bulletin*, 21(3), 267-283.

- Burtáverde, V., és Ene, C. (2021). Individuals high on the Dark Triad traits choose to stay single if they are low on sociosexuality. *Personality and Individual Differences*, 177, 110843. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110843>
- Cunningham, S. J., és Russell, P. A. (2004). The influence of gender roles on evolved partner preferences. *Sexualities, Evolution és Gender*, 6(2-3), 131-150.
- Duncan, Z., és March, E. (2019). Using Tinder® to start a fire: Predicting antisocial use of Tinder® with gender and the Dark Tetrad. *Personality and Individual Differences*, 145, 9-14.
- Fernández del Río, E., Ramos-Villagrasa, P. J., Castro, Á., és Barrada, J. R. (2019). Sociosexuality and bright and dark personality: The prediction of behavior, attitude, and desire to engage in casual sex. *International journal of environmental research and public health*, 16(15), 2731.
- Foster, J. D., Shrira, I., és Campbell, W. K. (2006). Theoretical models of narcissism, sexuality, and relationship commitment. *Journal of social and Personal Relationships*, 23(3), 367-386. <https://doi.org/10.1177/0265407506064204>
- Fraley, R. C., Heffernan, M. E., Vicary, A. M., és Brumbaugh, C. C. (2011). The experiences in close relationships—Relationship Structures Questionnaire: A method for assessing attachment orientations across relationships. *Psychological assessment*, 23(3), 615.
- Gana, K., és Arshakyan, D. (2023). Relationship between sociosexuality and condom use frequency among young French college students. *Europe's Journal of Psychology*, 19(1), 67.
- Gangestad, S. W., és Simpson, J. A. (2000). The evolution of human mating: Trade-offs and strategic pluralism. *Behavioral and brain sciences*, 23(4), 573-587.
- Garcia, J. R., Reiber, C., Massey, S. G., és Merriwether, A. M. (2012). Sexual hookup culture: A review. *Review of General Psychology*, 16(2), 161-176.
- Haddad, B., Angman, M., Archer, T., és Garcia, D. (2016). Dark triad, sociosexual orientation and religious affiliation: An association and moderation study. *Clinical and Experimental Psychology*, 2(2), 1-5.
- Hall, N. M., és Pichon, L. C. (2014). Gender roles, sociosexuality, and sexual behavior among US Black women. *Health Psychology and Behavioral Medicine: An Open Access Journal*, 2(1), 171–182. doi:10.1080/21642850.2014.882236
- Jantek, G., és Vargha, A. (2016). A felnőtt kötődés korszerű mérési lehetősége: A közvetlen kapcsolatok élményei—kapcsolati struktúrák (ECR-RS) kötődési kérdőív magyar

- adaptációja párkapcsolatban élő felnőtt személyeknél. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 71(3), 447-470.
- Jonason, P. K., Li, N. P., Webster, G. D., és Schmitt, D. P. (2009). The dark triad: Facilitating a short-term mating strategy in men. *European journal of personality*, 23(1), 5-18.
- Jones, D. N., és Weiser, D. A. (2014). Differential infidelity patterns among the Dark Triad. *Personality and Individual differences*, 57, 20-24.
- Jones, D. N., és Paulhus, D. L. (2014). Introducing the short dark triad (SD3) a brief measure of dark personality traits. *Assessment*, 21(1), 28-41.
- Levant, R. F., McDermott, R., Parent, M. C., Alshabani, N., Mahalik, J. R., és Hammer, J. H. (2020). Development and Evaluation of a New Short Form of the Conformity to Masculine Norms Inventory (CMNI-30). *Journal of counseling psychology*, 67(5), 622. doi: [10.1037/cou0000414](https://doi.org/10.1037/cou0000414)
- Mahalik, J. R., Morray, E. B., Coonerty-Femiano, A., Ludlow, L. H., Slattery, S. M., és Smiler, A. (2005). Development of the conformity to feminine norms inventory. *Sex Roles*, 52, 417-435.
- McHoskey, J. W. (2001). Machiavellianism and sexuality: On the moderating role of biological sex. *Personality and individual differences*, 31(5), 779-789.
- Meskó, N., Lang, A., Kocsor, F., és Rózsa, K. (2012). A szexuális elköteleződés mérése. A szocioszexuális orientációs kérdőív (SOI-R) magyar változata. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 67(4), 727-749. <https://www.doi.org/10.1556/MPSzle.67.2012.4.6>.
- Mikach, S. M., és Bailey, J. M. (1999). What distinguishes women with unusually high numbers of sex partners?. *Evolution and Human Behavior*, 20(3), 141-150. [https://doi.org/10.1016/S1090-5138\(98\)00045-2](https://doi.org/10.1016/S1090-5138(98)00045-2)
- Nascimento, B. S., Hanel, P. P., Monteiro, R. P., Gouveia, V. V., és Little, A. C. (2018). Sociosexuality in Brazil: Validation of the SOI-R and its correlates with personality, self-perceived mate value, and ideal partner preferences. *Personality and Individual Differences*, 124, 98-104.
- Neto, F. (2016). Psychometric properties of a Portuguese version of the Revised Sociosexual Orientation Inventory. *Journal of Relationships Research*, 7, e5.
- Neumann, C. S., Jones, D. N., és Paulhus, D. L. (2021). Examining the Short Dark Tetrad (SD4) Across Models, Correlates, and Gender. *Assessment*, 1, 17.

- Parent, M. C., és Moradi, B. (2010). Confirmatory factor analysis of the Conformity to Feminine Norms Inventory and development of an abbreviated version: The CFNI-45. *Psychology of Women Quarterly*, 34(1), 97-109.
- Patch, E.A., és Figueredo, A.J., Childhood stress, life history, psychopathy, and sociosexuality, *Personality and Individual Differences* (2016), <http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2016.04.023>
- Penke, L., és Asendorpf, J. B. (2008). Beyond global sociosexual orientations: A more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95, 1113-1135.
- Rammsayer, T. H., Borter, N., és Troche, S. J. (2017). The effects of sex and gender-role characteristics on facets of sociosexuality in heterosexual young adults. *The journal of sex research*, 54(2), 254-263.
- Schmitt, D. P. (2005). Sociosexuality from Argentina to Zimbabwe: A 48-nation study of sex, culture, and strategies of human mating. *Behavioral and Brain sciences*, 28(2), 247-275.
- Simon, E. P. (1997). Adult attachment style and sociosexuality. *Dissertation Abstracts International*, 57, 5966B
- Simpson, J. A., és Gangestad, S. W. (1991). Individual differences in sociosexuality: Evidence for convergent and discriminant validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(6), 870–883. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.60.6.870>
- Simpson, J. A., Rholes, W. S. (1994). Stress and secure base relationships in adulthood. In Bartholomew, K., Perlman D. (eds.), *Attachment processes in adulthood: Advances in personal relationships*, 181–204, Jessica Kingsley, London.
- Simpson, J. A., Wilson, C. L., Winterheld, H. A. (2004). Sociosexuality and romantic relationships. In Harvey, J.H., Wenzel, A., Sprecher, S. (eds.) *Handbook of sexuality in close relationships*, 87–111. Erlbaum, Mahwah, New Jersey
- Stephan, C. W., Bachman, G. F. (1999). What's sex got to do with it?: Attachment, love schemas, and sexuality. *Personal Relationships*, 6, 111-123.
- Tsoukas, A., és March, E. (2018). Predicting short-and long-term mating orientations: The role of sex and the Dark Tetrad. *The Journal of Sex Research*, 55(9), 1206-1218.
- Vankó, T. (2013). Kötődés és korai maladaptív sémák vizsgálata egyes pszichés zavarokban. Doktori értekezés. Pécs. <https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/15280/vanko-tundephd-2013.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Walker, D. F., Tokar, D. M., Fischer, A. R. (2000). What are eight popular masculinity-related instruments measuring? Underlying dimensions and their relations to sociosexuality. *Psychology of Men and Masculinity*, 1, 98-108.